

Dosarul nr. 3ra-58/20

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Ivan Filimon, reprezentat de avocatul Vadim Banaru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Filimon împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea hotărârilor,

împotriva hotărârii din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de către Ivan Filimon,

c o n s t a t ă :

La 1 februarie 2018, Ivan Filimon a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea hotărârilor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea nr.13-75/17(111) din 21 decembrie 2017, emisă de Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – eliberarea din funcția de procuror. La data de 22 decembrie 2017, a contestat această hotărâre la Consiliul Superior al Procurorilor. Însă, prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-8/18 din 19 ianuarie 2018, contestația a fost respinsă, fiind menținută hotărârea nr. 13-75/17(111) din 21 decembrie 2017 emisă de Colegiul de disciplină și etică.

Reclamantul a notat că, drept urmare a examinării raportului privind rezultatele verificării sesizării în privința sa din 11 septembrie 2017, cât și hotărârea nr. 13-75/17(111) din 21 decembrie 2017, emisă de Colegiul de disciplină și etică, a constatat că sesizarea a fost înaintată de către Procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos. Deși, din prevederile art. 43 alin.(1) din Legea cu privire la procuratură, rezultă că, Adrian Mircos nu poate fi subiect cu drept de înaintare a sesizării cu privire la fapta ce ar constitui abatere disciplinară comisă de procuror, or, ultimul nu este nici persoană interesată căruia îi pot fi aduse atingere drepturilor și intereselor sale, și nici

membru al Consiliului Superior al Procurorilor, nu reprezintă Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor și nu face parte nici din inspecția procurorilor, fapt ce prezintă o încălcare evidentă a procedurii de inițiere a procedurii disciplinare.

A adăugat că, în hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-8/18 din 19 ianuarie 2018, acest argument a fost respins ca neîntemeiat pe motiv că sesizarea este depusă de Procurorul General, iar acesta este membru al Consiliului Superior al Procurorilor și este în drept de a înainta sesizare. Contrar celor invocate, la materialele procedurii disciplinare nu există nici o sesizare semnată de Procurorul General prin care sesizează Inspecția procurorilor în vederea verificării și constatării abaterilor disciplinare în privința sa. Pe de altă parte, chiar și în cazul în care în viziunea Consiliului Superior al Procurorilor, Procurorul General a înaintat sesizarea, atunci acesta nu putea să asiste la examinarea contestației precum și la emiterea hotărârii în privința sa, or, ultimul avea o idee deja preconcepută de sancționare, ceea ce pune la îndoială imparțialitatea lui.

Ivan Filimon a invocat prevederile art. 50 alin.(6) din Legea cu privire la procuratură, conform căruia Colegiul de disciplină și etică urmează să adopte decizia cu privire la cauza disciplinară de regulă în cel mult 2 luni de la primirea materialelor de la Inspecția procurorilor. La caz, materialele de la Inspecția procurorilor au fost expediate către Colegiul de disciplină și etică la data de 11 septembrie 2017, iar la 15 septembrie 2017 a fost pusă pe rol examinarea procedurii disciplinare în privința sa. Respectiv, Colegiul de disciplină și etică urma să adopte o decizie în cel mult 2 luni, adică până la data de 11 noiembrie 2017, fapt ce însă nu a avut loc, decizia fiind adoptată abia la data de 21 decembrie 2017.

În opinia reclamantului cele relatate mai sus denotă o încălcare procedurală admisă pe parcursul examinării procedurii disciplinare în privința sa.

În continuare, a relatat că, la 18 decembrie 2017, a depus cerere suplimentară către Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor prin care, exercitându-și dreptul la apărare a solicitat dispunerea efectuării mai multor acțiuni în vederea probării nevinovăției sale. La ședința din 1 decembrie 2017 a Colegiului de disciplină și etică, a fost dată citirii informația din Registrul de evidență al vizitelor reținuților din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Direcției de Poliție municipiul Chișinău, unde s-a menționat că medicul din cadrul serviciului de urgență „903” a indicat la 16 august 2017, ca diagnosticul a lui Andrei Brăguță - „xxxxx”, circumstanțe despre care nu a știut și nu i-au fost raportate de către angajații izolatorului.

Ivan Filimon a afirmat că, poziția sa referitor la faptul că Andrei Brăguță i-a comunicat că a consumat droguri și anume xxxxx, nu a fost luată în considerare în cadrul ședințelor Colegiului, dar încă de la început, anterior expunerii acestor fapte în explicația sa către Inspecția procurorilor, adică la data de 28 august 2017 în momentul când a acordat încă primul interviu, neștiind că în privința sa va fi intentată o procedură disciplinară, și nu cum s-a interpretat și s-a declarat în presă că este o poziție de apărare neîntemeiată de către domnul președinte al Colegiului de disciplină și etică la data de 1 decembrie 2017, acțiune ce a fost prematură până la decizia Colegiului, fiind încălcat astfel principiul prezumției de nevinovăție indicat

în art. 6 pct. 2) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ceea ce denotă existența unei alte încălcări de procedură.

Reclamantul a relevat că, întru respectarea dreptului său la apărare și la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, a solicitat expedierea unei interpelări în adresa Spitalului Clinic de Psihiatrie Chișinău, Spitalului Clinic de Psihiatrie Bălți, Penitenciarului nr. 13 și Direcției urmărire penală și criminalistică al Procuraturii Generale, unde să fie solicitată informația referitor la numărul de persoane constatate a fi cu probleme de sănătate mintală pe parcursul anilor 2013-2017, în privința cărora de către procurori s-a cerut aplicarea măsurilor preventive sub formă de arest, iar ulterior acestea s-au aflat în custodia statului și internat în instituțiile psihiatrice de profil, constatându-se că suferă de careva boli psihice, însă solicitarea sa a fost respinsă ca neîntemeiată.

A susținut că circumstanțele date probează inechitabilitatea față de el, or, personal cunoaște că necătând la faptul că la materialele cauzelor penale erau anexate certificate și acte medicale care confirmă că persoanele reținute s-au aflat la evidența medicului psihiatru și aveau probleme de sănătate mentală, procurorii totuși au înaintat demersuri privind aplicarea măsurilor preventive sub formă de arest, iar persoanele învinuite deja aflate în custodia statului le-au fost aplicate de către instanțele de judecată măsura preventivă sub formă de arest. Însă, alte careva proceduri disciplinare în privința procurorilor nu au fost intentate și examinate, el fiind unicul procuror în privința căruia este examinată procedura disciplinară cu acuzații de acest gen, fiind pus în situația de a răspunde pentru practici negative și probleme de sistem. Până la aceasta nici Procuratura Generală nu a intervenit cu careva obiecții sau recomandări, instrucțiuni, acceptând tacit practicile formate.

Ivan Filimon a specificat că, a solicitat în cadrul ședinței Colegiului de disciplină și etică, de a fi audiat medicul psihiatru care l-a examinat pe Andrei Brăguța în vederea confirmării sau infirmării agresivității lui și pericolul social care îl prezenta prin comportamentul său în vederea temeiniciei demersului de aplicare a arestului preventiv, cât și audierii asupra circumstanțelor expuse mai sus referitor la existența sau nu pe parcursul anilor 2016-2017 a persoanelor care au fost arestate preventiv cu probleme de sănătate mentală, însă solicitarea dată la fel a fost respinsă. Pentru clarificarea acestui subiect este necesar de a afla doar numărul persoanelor care au fost pe parcursul anului 2013-2017 în secția nr. 17 al Spitalului de Psihiatrie, or, anume în acea secție se dețin persoanele cu probleme de sănătate mentală care au ca măsuri preventive - arestul preventiv, iar, în așa mod se va stabili numărul de cauze de acest gen, similar cazului său, numărul de procurori și de judecători care au procedat identic în asemenea cazuri. Totodată, a mai solicitat audierea în calitate de specialist și a medicului care la data de 18 august 2017 a acordat asistența medicală lui Andrei Brăguță și i-a pus diagnoza – xxxxx, stare de xxxxx, însă și această solicitarea a fost respinsă.

Reclamantul a precizat că, în cererea din 18 decembrie 2017 au fost înaintate și alte solicitări, care, erau necesare de a fi efectuate pentru adoptarea unei decizii legale și întemeiate, însă toate au fost respinse atât de Colegiul de disciplină și etică cât și de Consiliul Superior al Procurorilor. În consecință, prin respingerea cererii înaintate la 18 decembrie 2017 și refuzul de a efectua acțiunile solicitate i s-a

încălcat vădit dreptul la un proces echitabil menționat în art. 6 CEDO și anume faptul că are dreptul să întrebe, sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării, fapt ce denotă o încălcare de procedură.

Mai mult, în hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor este menționat că sesizarea a fost intentată la solicitarea Procurorului General, aceeași informație este expusă și în presă, precum că „Procurorul General a solicitat sancționarea, tragerea la răspundere disciplinară a procurorului și judecătorului care au instrumentat cazul lui Andrei Brăguța”. Respectiv, reieșind din cele menționate se ajunge la concluzia că examinarea procedurii disciplinare în privința sa de către Colegiul de disciplină și etică ridică serioase semne de îngrijorare referitor la imparțialitatea membrilor, or majoritatea membrilor Colegiului sunt procurori care se află în subordine ierarhică superioară față de Procurorul General. Doar doi membri al Colegiului de disciplină și etică sunt profesori și sunt independenți de funcție față de Procurorul General, ceilalți sunt subordonați atât din punct de vedere ierarhic, cât și material, administrativ față de Procurorul General, or activitatea lor de bază este anume funcția de procuror, ceea ce duce evident la încălcarea prevederilor art. 6 § 1 CEDO (pct. 113 din cauza Volkov contra Ucrainei). Iar, pe de altă parte, dacă în viziunea Consiliului Superior al Procurorilor, sesizarea a fost înaintată de Procurorul General, atunci acesta nu era în drept de a participa la examinarea și luarea deciziei finale pe procedura sa disciplinară, or simplul fapt de înaintare a sesizării ridică serioase semne de întrebare ce țin de imparțialitatea și obiectivitatea lui la examinarea cauzei, având deja o idee preconcepută de sancționare a sa.

Reclamantul a declarat că, prin aplicarea în privința sa a sancțiunii disciplinare sub formă de eliberare din funcție, au fost încălcate prevederile art. 8 CEDO. Or, viața privată include în sine dreptul fiecărei persoane la încheierea și dezvoltarea relațiilor cu alte persoane inclusiv și relații profesionale. Anume în legătură cu profesia sa, a avut posibilitatea de dezvoltarea relații cu alte persoane din aceeași profesie. Interzicerea în continuare de a avea acces la profesia de procuror, cât și alte profesii ce țin de domeniul juridic duce la o ingerință în viața privată. Analogic, a fost recunoscut că concedierea unei persoane duce la o ingerință în respectarea vieții private a persoanei în cauza Ozpinar c.Turciei nr.20999/04 § 43-48, 19 octombrie 2010. Deci, concedierea sa din funcția de procuror a atins spectrul relațiilor sale cu alte persoane, inclusiv și relațiile cu caracter profesional. Pe lângă acest fapt, concedierea sa a influențat și asupra relațiilor din interiorul profesiei pe care a avut-o, or pierderea serviciului a cauzat consecințe negative atât de ordin material, cât și familial.

A notat că, conform art. 39 alin.(1) din Legea cu privire la procuratură, în funcție de gravitatea abaterilor și în condițiile legii, procurorului i se aplică, prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, următoarele sancțiuni disciplinare: avertisment; mustrare; reducere a salariului; retrogradare din funcție; eliberare din funcția de procuror. Astfel, art. 39 din Legea cu privire la procuratură, nu prevede clar pentru care abateri disciplinare este prevăzută sancțiunea eliberarea din funcția de procuror, aprecierea fiind lăsată la discreția Colegiului de disciplină și etică precum și a Consiliului Superior al

Procurorilor. Acest fapt denotă un drept arbitrar al Colegiului și Consiliului, ceea ce contravine prevederilor Convenției Europene cu privire la drepturile omului și libertăților fundamentale (pct.173-186 din Cauza Volkov v.Ucrainei).

Suplimentar Ivan Filimon a invocat că, la data de 17 august 2017, Andrei Brăguța a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin.(1) din Codul penal - violența săvârșită asupra unei persoane cu funcții de răspundere, adică, aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătatea față de persoana cu funcții de răspundere în scopul sistării activității lor de serviciu. Învinuirea i-a fost adusă la cunoștință în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie mun. Chișinău de pe str. Tighina 6, în prezența avocatului Vladislav Nevreanschi.

Totodată, a menționat că vizionând înregistrările video a observat că, Andrei Brăguța se afla în celulă cu alte persoane reținute și el avea un comportament neadecvat (manifesta un comportament cu conotații sexuale). Ulterior, când i s-a propus să iasă din celulă, el s-a dezbrăcat cu pielea și s-a adresat cu cuvinte necenzurate și gesturi obscene față de subsemnatul, iar la escortare spunea că el este o maimuță rapidă.

Ivan Filimon a declarat că, aflându-se în camera de audiere împreună cu avocatul Vladislav Nevreanschi și angajații Izolatorului de Detenție Provizorie, personal l-a întrebat pe Andrei Brăguța din ce motiv se comportă așa și dacă a consumat droguri, la ce ultimul a răspuns că a consumat xxxxx” și lui îi este indiferent de ei, motiv din care a considerat că acesta este consumator de droguri și comportamentul lui este determinat anume de acest fapt, situație despre care a raportat procurorului ierarhic superior Ruslan Popov. Ulterior, la revenirea în procuratură, l-a întrebat pe ofițerul de urmărire penală dacă Andrei Brăguța este la evidența medicului psihiatru, la ce ultimul a spus că a expediat în acest sens interpelare, însă răspuns nu a parvenit, la care a indicat să urgenteze procedura.

A notat că, tot, la 17 august 2017, în urma consultării cu procurorul adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Ciocana Ruslan Popov, a înregistrat în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana demers privind aplicarea în privința învinuitului Andrei Brăguța a măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 zile. Iar, la data de 18 august 2017, în privința lui Andrei Brăguța a fost emis mandat de arest pe un termen de 30 zile. Examinarea demersului de arest a avut loc în lipsa învinuitului Andrei Brăguța, acesta fiind înlăturat din sala de judecată, deoarece s-a adresat cu cuvinte necenzurate către greșierul Mihaela Condrea și judecătorul de instrucție Iurie Obadă și a manifestat o lipsă de respect față de instanța de judecată.

A mai comunicat că, la data de 21 august 2017, de către ofițerul de urmărire penală ce exercită urmărirea penală pe caz, Roman Bolgarenco, au fost ridicate acte medicale de la avocatul învinuitului Anatolie Bulgaru și anume epicrizele întocmite de Spitalul de Psihiatrie din mun. Bălți, fapt care l-a determinat să insiste ca ofițerul de urmărire penală să-i prezinte informația de la instituția psihiatrică de la locul de trai al lui Andrei Brăguța.

A susținut că, în baza epicrizelor prezentate și conducându-se de prevederile art. 152 din Codul de procedură penală, a înregistrat la data de 22 august 2017 un

demers privind internarea lui Andrei Brăguța în instituția medicală pentru efectuarea expertizei psihiatrice în condiții de staționar solicitând, totodată, în baza art. 152 alin.(8) din Codul de procedură penală, transferul din Izolatorul de detenție Provizorie în instituția medicală. La 23 august 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a dispus internarea lui Andrei Brăguța în staționar în instituția medicală pentru efectuarea expertizei psihiatrice și transferul acestuia din Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în Spitalul Clinic de Psihiatrie. Motivul internării a fost starea de agresivitate pe care o manifesta Andrei Brăguța și epicrizele eliberate de Spitalul de Psihiatrie din mun. Bălți, prin care s-a constatat că ultimul a suferit de o xxxxx.

Reclamantul a mai subliniat că, Stanislav Vozneac fiind audiat în calitate de parte vătămată pe parcursul urmăririi penale, a indicat că, la data de 15 august 2017 se afla la serviciu împreună cu Gheorghe Godoroja. La un moment dat, pe radar au înregistrat o persoană care mergea cu viteză sporită prin s. Țîțărării Vechi, r-nul Telenești. Somându-l pe conducătorul auto să stopeze, ultimul nu reacționa și continua deplasarea cu viteză sporită, deplasându-se chiar pe contrasens. Urmărindu-l, automobilul de model „Volkswagen Passat” a putut fi stopat abia în s. Gornoe r-nul Criuleni. După ce a fost stopat, conducătorul auto manifesta o agresivitate sporită și avea un comportament neadecvat, fiind bănuțit că era în stare ebrietate. Ulterior, conducătorul auto, care s-a dovedit a fi Andrei Brăguța, și fiind bănuțit de consumul de droguri sau alte substanțe interzise de lege, a fost escortat la Dispensarul Republican de Narcologie, unde, fiindu-i propus să fie supus testării alcoolscopice și narcologice, a refuzat. După care, automobilul a fost remorcat la parcare specială de pe str. Otovasca 19A, mun. Chișinău. Pe teritoriul parcării, Andrei Brăguța manifesta un comportament agresiv, sărea în sus cu picioarele, numea toate persoanele din jur cu cuvinte necenzurate, iar la un moment dat, Andrei Brăguța i-a aplicat lui o lovitură cu pumnul în față. Drept urmare, prin aplicarea forței fizice și procedeeleor, Andrei Brăguța a fost imobilizat, i s-au aplicat cătușele și a fost escortat la Inspectoratul de Poliție Ciocana mun. Chișinău.

Totodată, inspectorul de poliție Gheorghe Godoroja fiind audiat în calitate de martor, a deșus declarații analogice cu ale lui Stanislav Vozneac.

De asemenea, pe parcursul urmăririi penale au fost audiați în calitate de martori, paznicii de pe teritoriul parcării și persoana ce a remorcat automobilul lui Andrei Brăguța cu evacuatorul, ultimii confirmând comportamentul agresiv, și anume Andrei Brăguța îi numea pe toți cu cuvinte necenzurate, iar la un moment dat i-a aplicat o lovitură cu pumnul în față unui colaborator de poliție.

Fiind ridicate și examinate înregistrările video din incinta Inspectoratului de Poliție Ciocana mun. Chișinău și de pe teritoriul parcării forțate de pe str.Otovasca 19 A, mun. Chișinău, se observă comportamentul agresiv al lui Andrei Brăguța, iar pe teritoriul parcării speciale se observă cum îi aplică o lovitură cu pumnul în față colaboratorului de poliție Stanislav Vozneac. Subsidiar, fiind purtate discuții cu medicul psihiatru Elena Mardari, care, l-a examinat pe Andrei Brăguța, a fost întrebată dacă ultimul, datorită agresivității pe care o manifesta, prezintă un pericol social pentru persoanele din jur, iar răspunsul a fost unul afirmativ indicând că a procedat corect solicitând măsura preventivă sub formă de areșt, întrucât el prezenta

un pericol social sporit. Din acest motiv a propus citarea și audierea expertului psihiatru în fața Colegiului pentru a formula anumite concluzii despre riscurile și pericolul care îl manifesta o persoană bolnavă de schizofrenie cum este cazul lui Brăguța.

Reclamantul a indicat că, în drept, la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest a pus la bază prevederile art. 176 din Codul de procedură penală. Respectiv, demersul privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința lui Andrei Brăguța a fost înaintat din considerentul că el poate pune presiuni în scop de intimidare și răzbunare asupra martorilor și părții vătămate, or, ultimul îndrăznind să-i aplice lovituri unui angajat al poliției, poate ca ulterior repetat să aplice violența fizică pentru a se răzbuna pe angajații poliției fiindcă au depus plângere ca să fie tras la răspundere penală. Mai mult, unul din temeiurile arestului a fost riscul eschivării de la organul de urmărire penală și a instanței de judecată.

A specificat că, acest risc este unul real, or datorită comportamentului său și neglijarea cerințelor legale ale angajaților de poliție și a procurorului, ultimul va neglija în continuare și cerințele de a se prezenta la organul de urmărire penală.

Reclamantul a precizat că, inițial, la înaintarea învinuirii lui Andrei Brăguța nu a avut careva bănuieli că ultimul suferea de oarecare boală mentală, or, acesta atât în înregistrările video care i-au fost prezentate de angajatul Inspectoratului Național de Patrulare, Stanislav Vozneac indică că nu se află la evidența medicului psihiatru (video a fost anexat la dosarul procedurii disciplinare), cât și în momentul înaintării învinuirii, el a menționat că a consumat droguri ceea ce și a condiționat caracterul său inadecvat.

A notat că, despre situația precum că Andrei Brăguța a comunicat colaboratorilor de poliție că nu se află la evidența medicului psihiatru și în general despre comportamentul său agresiv, ar putea confirma Stanislav Vozneac și Gheorghe Godoroja, iar o audiere a acestor persoane în fața instanței se impune. Faptul că Andrei Brăguța în incinta Izolatorului de Detenție Provizorie a indicat că se comportă așa din considerentul că a consumat droguri de tip xxxxx îl poate confirma și avocatul Vladislav Nevreanschi, din care considerent a solicitat audierea lui în fața instanței, aceasta fiind necesară.

A precizat că, demersul privind internarea în instituția medicală pentru efectuarea expertizei a fost înaintat doar după ce a luat cunoștință de actele medicale și anume epicrizele eliberate pe numele lui Andrei Brăguța de către Spitalul de Psihiatrie Bălți, or, anterior dubii precum că ultimul are careva dereglări psihice nu a avut. Respectiv, nu s-a înaintat demers privind internarea în instituția psihiatrică, pe motiv că nu avea careva probe pertinente ce ar demonstra faptul îmbolnăvirii lui Andrei Brăguța, acestea urmînd să fie stabilite de către medicii de la urgență generală sau psihiatrică care trebuiau să se expună în raportul de expertiză psihiatrică.

A afirmat că, nu a fost informat despre aplicarea în privința lui Andrei Brăguța a forței fizice. Iar, reieșind din prevederile menționate, nu putea să înainteze un demers privind internarea în instituția psihiatrică pentru efectuarea tratamentului, bazându-se doar pe faptul că persoana era agresivă și manifesta un comportament neadecvat care putea fi cauzat inclusiv prin consumul de droguri.

Reclamantul a invocat că, în baza art. 11 alin.(4) din Legea privind sănătatea mentală și art. 28 din aceeași lege, tratamentul poate fi efectuat fără liberul consimțământ al persoanei suferinde de tulburări psihice sau al reprezentantului ei legal numai în cazul aplicării unor măsuri medicale coercitive, în conformitate cu prevederile Codului penal precum și în cazul spitalizării fără liberul consimțământ în conformitate cu art. 28. În astfel de cazuri, cu excepția celor de urgență, tratamentul se aplică în temeiul hotărârii comisiei de medici psihiatri. În acest caz, demersul privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Andrei Brăguța, a fost considerat de către instanța de judecată drept unul motivat, fiind admis integral, iar încheierea instanței de judecată fiind la moment una irevocabilă.

A declarat că, având o încheiere privind admiterea demersului de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Andrei Brăguța a instanței de judecată care nu a fost anulată, argumentele din sesizare sunt neîntemeiate și lipsite de un careva suport legal. Mai mult, în sesizare este menționat faptul că reieșind din comportamentul său, procurorul trebuia să își dea seama că Andrei Brăguța suferea de careva dereglări psihice și trebuia să acționeze în baza art. 28 din Legea cu privire la sănătatea mentală.

Reclamantul a explicat că, înainte de a avea primul contact cu Andrei Brăguța, adică la data de 17 august 2017, ultimul a fost examinat de câteva ori de către medici și anume: 1) examinarea la 15 august 2017 de către medicii din Dispensarul de Narcologie; 2) examinarea la 15 august 2017 de către medici în incinta Institutului de Medicină Urgentă. Deci, niciuna din echipele de medici care l-au examinat, deși sunt specialiști în domeniul medicinei nu au constatat sau indicat că Andrei Brăguța posibil are careva dereglări psihice și necesită tratament medical psihiatric, atunci ca procuror care nu are cunoștințe medicale cum era posibil să stabilească că acesta are dereglări psihice, cu atât mai mult că din înregistrările video pe care le anexează Andrei Brăguța indică că nu se află la evidența medicului psihiatru, iar la 17 august 2017 la întrebarea sa de ce se comportă astfel, ultimul a indicat că a consumat droguri de xxxxx.

Or, aplicarea de către procuror a prevederilor art. 28 din Legea 402 din 16 decembrie 1997 privind sănătatea mentală fără o decizie a unei instanțe de judecată este una ilegală care poate duce la comiterea unei abateri de către procuror, prin încălcarea art.5 §1 lit.e) și § 4 din Convenția privind drepturile Omului și libertăților fundamentale.

Deși, din constatările făcute în sesizare reiese că în calitate de procuror trebuia să aplice prevederile art. 28 din Legea cu privire la sănătatea mentală din 16 decembrie 1997, ceea ce în viziunea sa este incorect, or, efectuând acțiuni în cadrul unei cauze penale, art. 2 din Codul de procedură penală interzice expres acest fapt și urmau a fi aplicate doar prevederile din prezentul cod, ceea ce și a făcut prin aplicarea dispozițiilor art. 152 din Codul de procedură penală, atunci când a solicitat internarea lui Andrei Brăguța în instituția psihiatrică.

Totodată, reclamantul a concretizat că nu a menționat faptul precum că, Andrei Brăguța a consumat droguri în incinta izolatorului așa cum a fost interpretat de către Colegiu, dar în afara izolatorului, până la reținerea acestuia. Această bănuială a sa

precum că Andrei Brăguța se comporta agresiv drept rezultat al consumului sau lipsei de consum al drogurilor din cauza că avea necesitatea de ele a fost influențată și de faptul că numitul a refuzat în incinta Spitalului Republican de Narcologie să fie supus testării narcologice. Faptul dat poate fi confirmat și de medicul din cadrul spitalului menționat, de aceea întru respectarea dreptului său la un proces echitabil, a considerat că este necesară audierea lui în prezenta ședință de judecată.

A mai adăugat că, studiind literatura de specialitate referitor la diagnoza acordată lui Andrei Brăguța la data de 16 august 2017 de medicul din cadrul serviciului 903 a constatat că, simptomele similare celor din xxxxx apar frecvent în contextul consumului de droguri. Circumstanțele stabilite la 17 august 2017 au fost raportate în totalitate conducătorului său Ruslan Popov, și în special a comunicat că Andrei Brăguța i-a declarat că se comportă așa agresiv din motivul consumului de droguri, iar faptele expuse de el le poate confirma și domnul Ruslan Popov, motiv pentru care a solicitat audierea lui, însă aceasta cerință a fost respinsă.

A mai specificat că după data de 1 decembrie 2017 au fost făcute publice și constatările ombudsmanului pe acest caz, unde, la punctul 3.2 este menționat „la 18 august 2017, în urma asistenței medicale acordate lui Andrei Brăguța în incinta Izolatorului de detenție provizorie de către medicul din cadrul serviciului 903, numitului i-a fost pusă diagnoza „xxxxx, fapt despre care nu a cunoscut.

Așadar, faptul că a bănuit că Andrei Brăguță se comporta astfel din cauza consumului sau neconsumului de droguri mai este confirmată și de către o persoană cu cunoștințe medicale, de aceea a solicitat de a anexa la materialele procedurii disciplinare și extrasele din registru și actele medicale întocmite de către medici la data de 18 august 2017, însă cerința a fost respinsă, motiv din care solicită încă odată acest fapt în fața instanței de judecată inclusiv și audierea medicului dat.

Reclamantul a invocat că a activat în calitate de procuror o perioadă de 5 ani 3 luni și 9 zile. Pe parcursul acestei perioade a instrumentat cauze penale de rezonanță pe care s-au emis sentințe de condamnare, iar careva sentințe ilegale nu a avut. În întreaga sa activitate careva ordonanțe anulate de către secțiunile specializate ale Procuraturii Generale, nu a avut. La fel, în perioada de activitate în organele procuraturii, nu a fost subiect de investigație al Securității interne al Procuraturii Generale sau al Inspecției procurorilor, nu au fost depuse careva plângeri și nu au fost pornite careva proceduri disciplinare, iar pentru executarea exemplară a atribuțiilor de serviciu și cauzele penale cu rezonanță pe care le-a instrumentat a fost premiat de două ori. Totodată, nefiind constatate careva circumstanțe agravante, fiind la prima abatere disciplinară în viziunea sa Inspecția procurorilor al Colegiului de disciplină și etică cât și Consiliului Superior al Procurorilor i-a aplicat cea mai aspră sancțiune disciplinară fără a i se acorda o șansă pentru a munci în continuare, or, în alte cazuri procurorii sunt sancționați mai mult de 5 ori pentru abateri disciplinare și nu li se aplică cea mai aspră sancțiune.

Ivan Filimon a solicitat anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 13-75/17(III) din 21 decembrie 2017 și a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-8/18 din 19 ianuarie 2018.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Ivan Filimon.

La data de 21 octombrie 2019, Ivan Filimon, reprezentat de avocatul Vadim Banaru a depus recurs nemotivat, ulterior fiind completat prin recursul motivat din 26 noiembrie 2019 împotriva hotărârii din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept, a invocat că, hotărârea contestată este neîntemeiată din considerentele ce urmează.

Instanța inferioară în cadrul procedurii de contencios administrativ s-a expus asupra unor acte de procedură efectuate în cadrul unui proces penal, fapt care nu este de competența acestora, or, în privința legalității actelor date s-a expus un judecător care avea împuterniciri exclusive, și anume judecătorul de instrucție a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

A relatat că, instanța de judecată eronat a reținut ca fiind plauzibil și relevant cauzei faptul că, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 16 ianuarie 2018 judecătorul de instrucție Iurie Obadă a fost destituit din funcție, pentru încălcările comise la eliberarea mandatului de arest în privința lui Andrei Brăguța. Or, hotărârea dată este contestată, cauza fiind pe rol la Curtea de Apel Chișinău.

A explicat că, poziția instanței de judecată precum că membrii Colegiului disciplinar urmau să examineze materialele în termen rezonabil având în vedere complexitatea acestora, este contrară normei de drept, care statuează că Colegiul de disciplină și etică urmează să adopte decizia cu privire la cauza disciplinară de regulă în cel mult 2 luni de la primirea materialelor de la Inspekția Procurorilor. Iar, careva norme ce ar reglementa prelungirea și/sau modalitatea prelungirii termenului de 2 luni nu sunt redate.

A afirmat că, instanța ierarhic inferioară nu a reflectat în conținutul hotărârii probele administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, și în special extrasele de pe portalurile media TV8.md, RTR.md, fiind difuzat la data de 1 decembrie 2017. Mai mult, interviu a dat și președintele Colegiului de etică și disciplină, Nicolae Chitoroagă, deși procedura disciplinară era în derulare, finalizându-se peste 20 zile de la data acordării interviului.

Totodată, instanța de apel nu a motivat hotărârea sa în partea respingerii demersului de audiere a procurorului Ruslan Popov, invocând doar de ce a refuzat să îl audieze pe avocatul Vladislav Nevreanschi, or, anume Ruslan Popov a fost procurorul ierarhic superior, căruia i-au fost raportate toate acțiunile efectuate pe cauza penală.

A mai adăugat că, la materialele procedurii disciplinare nu există nici o sesizare semnată de Procurorul General, prin care sesizează Inspekția procurorilor în vederea verificării și constatării abaterilor disciplinare în privința sa.

A susținut că, instanța inferioară nu s-a expus nici asupra înregistrărilor video pe care le-a anexat la materialele cauzei, or, în ele Andrei Brăguța indica că nu se află la evidența medicului psihiatru.

La fel, s-a indicat neîntemeiat că Andrei Brăguța nu a fost trimis în Spitalul de Psihiatrie, or, faptul dat a fost dispus prin încheierea Judecătoriei Ciocana la demersul său, după ce i-au fost prezentate actele medicale.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 18 februarie 2020 Consiliul Superior al Procurorilor a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de către Ivan Filimon.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată depunerea recursului și recursului motivat în termenul legal prevăzut de lege.

În conformitate cu prevederile art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul depus de Ivan Filimon, reprezentat de avocatul Vadim Banaru din următoarele considerente.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Materialele cauzei atestă că, Ivan Filimon înaintând prezenta acțiune la 1 februarie 2018, a solicitat anularea hotărârii nr. 13-75/17(III) din 21 decembrie 2017 a Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor și a hotărârii nr. 12-8/18 din 19 ianuarie 2018 a Consiliului Superior al Procurorilor.

În temeiul art. 191 alin. (3) din Codul administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva

hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău fiind investită cu judecarea cauzei a conchis asupra netemeinicii acțiunii depuse de către Ivan Filimon.

În susținerea poziției sale, instanța de judecată a reținut că, procurorul-șef al Direcției Urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos a întocmit raport pe numele Procurorului General privind temeinicia pornirii urmăririi penale în privința lui Andrei Brăguța, privării acestuia de libertate. În temeiul raportului menționat, Procurorul General a dispus efectuarea controlului Inspecției Procurorilor. Instanța de judecată a notat că sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de membrii Consiliului Superior al Procurorilor, categorie de subiect la care se atribuie Procurorul General, care este și membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Instanța de judecată a mai menționat că imparțialitatea Colegiului de disciplină și etică, nu poate fi pusă la îndoială, or în conformitate cu prevederile art. 83 din Legea cu privire la Procuratură, fiecare colegiu din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor este constituit din 7 membri, după cum urmează: a) 5 sunt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rândul procurorilor; b) 2 sunt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rândul reprezentanților societății civile.

Cât privește încălcarea termenului de 2 luni la examinarea procedurii disciplinare, instanța de fond a invocat prevederile art. 50 alin.(6) din Legea cu privire la Procuratură, conform căruia Colegiul de disciplină și etică urmează să adopte decizia cu privire la cauza disciplinară de regulă în cel mult 2 luni de la primirea materialelor de la Inspecția procurorilor. În speță, a fost stabilit că la data de 11 septembrie 2017, Inspecția Procurorilor a remis Colegiului de disciplină și etică materialele procedurii disciplinare în privința Procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, iar Colegiul de disciplină și etică a pronunțat hotărârea la data de 21 decembrie 2017. Respectiv, norma de drept indicată stipulează termenul „de regulă”, însă în speță având în vedere complexitatea materialelor care urmau să fie examinate de membrii Colegiului disciplinar, instanța a reținut ca rezonabil termenul de examinare a cauzei disciplinare în privința Procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon.

În concluzie, instanța de judecată a conchis că, eliberarea lui Ivan Filimon din funcția de procuror a constituit rezultatul aplicării previzibile a prevederilor Legii cu privire la Procuratură, prin urmare acesta nu este îndreptățit să invoce dreptul la respectarea vieții lui private (încălcarea articolului 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului).

În opinia completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, soluția instanței de fond este pripită, fiind rezultată din neexaminarea tuturor circumstanțelor cauzei și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care hotărârea contestată nu poate fi menținută.

În favoarea concluziei date se reiterează prevederile art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la procuratură, conform căruia sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de: a) orice persoană interesată; b) membrii Consiliului Superior al Procurorilor; c) Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, în condițiile art. 31 alin. (5); d) Inspekția procurorilor, în urma controalelor efectuate.

Din materialele cauzei se denotă cu certitudine că, la data de 7 septembrie 2017 procurorul-șef al Direcției Urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos a întocmit raport pe numele Procurorului General privind temeinicia pornirii urmăririi penale în privința lui Andrei Brăguță, privării acestuia de libertate (f.d.3-11, anexă la 3d-2/19).

Potrivit poziției instanței de fond în baza raportului sus menționat Procurorul General care este membru al Consiliului Superior al Procurorilor a dispus efectuarea controlului Inspekției Procurorilor.

Colegiul judiciar notează că instanța de fond s-a limitat doar la invocarea sus menționată, fără a stabili de către cine a fost depusă sesizarea în privința procurorului Ivan Filimon, și fără a verifica sau cerceta careva acte/sezisiări anexate în acest sens.

Deși, rezultând din prevederile art. 219 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de recurs precizează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâre asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

În acest context se reține că, instanța de fond a respins argumentul reclamantului/recurentului referitor la încălcarea termenului de 2 luni prevăzut de art. 50 alin. (6) din Legea cu privire la Procuratură, la examinarea procedurii disciplinare, afirmând că norma de drept indicată stipulează termenul „de regulă”, iar în speță termenul în care s-a examinat este rezonabil ținând cont de

complexitatea materialelor ce urmau să fie examinate de membrii Colegiului disciplinar.

Concluzie ce este apreciată critic de către instanța de recurs, or prima instanță nu a motivat ce aspecte au fost luate în considerare la determinarea complexității materialelor ce urmau a fi examinate de către Colegiul disciplinar.

În continuare, în conformitate cu art. 50 alin. (5) din Legea cu privire la Procuratură, la examinarea cauzei disciplinare poate fi solicitată audierea martorilor sau a altor persoane relevante pentru examinarea cauzei.

La capitolul dat, instanța de apel a conchis că Colegiul de disciplină și etică în mod just nu a considerat necesară audierea mai multor persoane, inclusiv avocatul Vladislav Nevreanschi, procurorul Ruslan Popov, medicul care a acordat asistență lui Andrei Brăguță, și care la 18 august 2017 a pus diagnosticul - narcomanie, stare de sevraj, deoarece, în privința avocatului Vladislav Nevreanschi, în legătură cu aceleași circumstanțe, a fost inițiată o procedură disciplinară, iar acțiunile lucrătorilor medicali, care au acordat asistență lui Andrei Brăguță formează obiectul unei investigații penale.

Însă, instanța de judecată nu a argumentat concluzia respingerii demersului de audiere a procurorului Ruslan Popov, căruia i-au fost raportate toate acțiunile referitor la cauza penală pornită în privința lui Andrei Brăguță.

Drept urmare, se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986). În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Reieșind din cele enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră imposibilă corectarea erorilor admise de către instanțele ierarhic inferioare, în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral hotărârea instanței de apel cu restituirea cauzei instanței de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2), 258 alin. (3) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Ivan Filimon, reprezentat de avocatul Vadim Banaru.

Se casează hotărârea din 30 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă Ivan Filimon împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea hotărârilor, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu